

Від головного редактора

Дивним і загадковим видається мені саме поняття **часу**.

З одного боку, час — це *фізична категорія*, одна з координат у чотиривимірному просторі. Ця координата змінюється залежно від того місця, де спостерігач фіксує ту чи іншу подію. А щоб задати положення цього місця, вибирають певну систему координат.

Тому плин часу залежить від того, в якій системі координат він обчислюється. Отже, якщо не вдаватися у серйозніші тонкощі щодо загальної теорії відносності, все більш-менш зрозуміло. І на практиці ми вже навчилися фіксувати час подій із мікросекундною точністю.

З другого боку, можна говорити про час як *соціальної категорії*. Залежно від соціальних умов (в одній і тій же системі фізичних координат) час може прискорюватися, а може а може розтягуватися на багато десятиріч (з погляду зовнішнього спостерігача). Прикладом може бути Україна, яка 24 серпня цього року відзначить 23-й рік своєї незалежності. До листопада 2013 року це були роки "розтягнутого" або "уповільненого" "соціального" часу, сповнені справжньою тривоною за майбутнє та утопічними сподіваннями, нелюдськістю разом із проявами жадоби та жорстокості. Тотальна корупція та безконтрольність влади призвели до формування нецивілізованих стосунків у суспільстві, недовірливого ставлення людей один до одного, як і до влади.

Ситуація кардинально змінилася наприкінці минулого року в зв'язку з появою Майдану. Час в Україні радикально прискорився, і відбулися такі зміни, здійснення яких за інших умов могло б розтягнутися на десятиліття. Україна зробила остаточний вибір — рухатися в європейському напрямі, рухатися прискорено й відповідально. Це надзвичайно важке завдання, оскільки, перш за все, необхідно крок за кроком формувати в суспільстві відносини європейського типу, органи влади — професійні й некорумповані, як і змінити відносини між владою і народом.

Свій посильний внесок у цю непросту справу може зробити й журнал "Світогляд", покликаний об'єктивно висвітлювати події суспільного й наукового життя України й світу та подавати приклади толерантності й взаємоповаги до різних поглядів його читачів. Особливої уваги, зважаючи на події останніх місяців, потребує трактування взаємовідносин

України та Росії. Ще 2012 року цій темі ми присвятили окреме число журналу "Світогляд". Тоді й думки не було, що можливі нецивілізовані та агресивні відносини між нашими державами, які склалися тепер через анексію Криму та подіями на Сході України. Але, як зазначено в одному з постулатів про проблему часу: "*Що сталося, то вже сталося і його відмінити не можна*".

Так, відмінити не можна, а зробити певні висновки та розпочати нове життя, — необхідно.

Народові України потрібно пережити цю трагедію і заспокоїтися. Навчитися будувати не формально "братські", а взаємовигідні відносини з північним сусідом разом зі всією європейською спільнотою.

Я вірю в Україну та її щасливе майбуття.

2014 рік увійде в історію України та світу як рік 200-літнього ювілею Тараса Шевченка, відзначення якого проходить в умовах запеклої боротьби за незалежність нашої держави. У цьому числі "Світогляду" ми продовжуємо публікацію матеріалів про великого Кобзаря та про окремі події в історії України. Я пишу ці рядки і згадую слова незабутнього **Олександра Боргардта**, сказані декілька років тому: "*Ми живемо в умовах незалежності, але ... Неодмінно виникає страшне запитання, а чи є незалежність та недоторканність будь-якої країни, яка межує з Росією, так само тривалими й надійними, як у Європі? Досвід історії вчить, що, на жаль, — ні ...*".

Ярослав Яцків

